

Expertisenetwerk LVB

Een doorgaande lijn van kennis en kunde

De wereld is de laatste decennia flink veranderd en voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) steeds vaker te complex. In Twente hebben drie organisaties; **William Schrikker Stichting JB&JR**, **Aveleijn** en **MEE Samen**, het initiatief genomen om hierin een helpende hand te bieden. Met de oprichting van het Expertisenetwerk LVB Twente hopen ze voortaan te voorkomen dat mensen met een LVB tussen de wal en schip terechtkomen.

Anne van Dorp, gebiedsmanager bij William Schrikker Stichting JB & JR, Bonita Liefers, van MEE Samen en Rachel Groot van Aveleijn zijn als projectleiders betrokken bij (de oprichting) van het Expertisenetwerk LVB Twente. Aanleiding voor het initiatief was het toezicht van de Inspectie op mensen met een LVB in de regio Enschede, in het najaar van 2022. In de rapportage werd onder meer geopperd om ten behoeve van vroegtijdige herkenning, bijvoorbeeld door gemeentelijke instanties, een netwerk voor deze groep op te richten.

In Nederland zijn naar schatting 1,1 miljoen mensen met een LVB. Bij instanties, onderwijsinstellingen, gemeenten, enzovoort komen medewerkers vaker in aanraking met iemand met een LVB dan ze wellicht denken. Daar wil het netwerk betrokkenen attent op maken en problemen gezamenlijk signaleren en oppakken.

“Na de transitie in 2015 is veel kennis over vroegsignalering versnipperd geraakt. Terwijl zo vroeg mogelijk stutten en steunen in gezinnen waar sprake is van

LVB belangrijk is om erger te voorkomen. De grote aanbieders worden doorgaans nog wel gevonden. Maar er zitten veel schotjes tussen de verschillende zorgaanbieders of andere instanties, terwijl je juist een doorgaande lijn van kennis en kunde wilt hebben als het gaat om mensen met een LVB. Door in het netwerk organisaties met elkaar te verbinden, hopen we problemen op te lossen en te voorkomen”, zegt Anne. En Rachel vult aan: “Het hoofddoel is: geen LVB’er meer tussen wal en schip. Niet meer doorverwijzen of afschuiven.”

Het drietal constateert dat het in de maatschappij anno nu, meer dan ooit ontbreekt aan sociaal toezicht. Hierdoor krijgen mensen die ondersteuning nodig hebben, dat niet (op tijd) omdat ze niet worden gezien of ze worden van het kastje naar de muur gestuurd. “Door betere samenwerking willen we ‘rondpompen’ voorkomen. We zien dat mensen met een licht verstandelijke beperking die bij William Schrikker Stichting JB & JR komen, vaak al een lange historie aan hulpverlening hebben”, zegt Anne.

“Vroegtijdige herkenning van LVB is een belangrijk punt”, stelt Rachel. “Maar”, voegt Bonita toe: “we willen wel voorkomen dat iedereen een stempel krijgt.” De voorzitter van de stuurgroep en de twee projectleiders zijn inmiddels duidelijk goed op elkaar ingespeeld.

Het initiatief voor het Expertisenetwerk is gelanceerd in mei tijdens een slotbijeenkomst van de IGJ in Enschede. Daarna volgde een grote werkconferentie in september 2023 en inmiddels is er een stuurgroep met daarin de drie initiatiefnemers MEE, WSS JB&JR en Aveleijn en een klankbordgroep van acht LVB ketenpartners. Ook hebben vijftig organisaties zich aangesloten bij het netwerk om deel te nemen aan zogenoemde overlegtafels. Het gaat hierbij om huisartsen, vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen, gemeenten, GGZ, zorgaanbieders en vele anderen.

De projectleiders en de stuurgroep verwachten dat door beter samen te werken, signalen over bijvoorbeeld problemen in een gezin, eerder opgepikt kunnen worden zodat daardoor vaker preventief kan worden gewerkt. Een wens is ook dat in de toekomst vanuit diverse zorgdomeinen één persoon langer betrokken blijft en indien nodig verschillende behandelingen doet. De financiering moet dan gewoon worden geregeld, ongeacht uit welk domein het geld moet komen. Dat is niet alleen prettig voor de betrokkenen, als daarmee uiteindelijk zwaardere en dus duurder zorg voorkomen kan worden, is dat ook nog financiële winst.

MEE Samen

Bij MEE Samen zijn ongeveer 230 medewerkers in dienst. Zij zetten zich dagelijks in om meedoen mogelijk te maken voor mensen met een beperking. De organisatie verleent verschillende diensten rondom maatschappelijke vraagstukken in de markt, gericht op participatie van mensen met een beperking. Ze verlenen diensten aan zowel inwoners/cliënten als aan organisaties.

Het Expertisenetwerk Twente telt behalve preventie nog twee prioriteiten: zorg & diensten en waakvlamfunctie & nazorg. In het uitvoeringsplan staat het als volgt omschreven:

Preventie, want een LVB kent vele verschijningsvormen en is aan de buitenkant niet zichtbaar. Herkennen en erkennen van de aanwezigheid van een LVB is de eerste stap richting preventie en passende ondersteuning. Vanuit het oogpunt van preventie is een vroege herkenning van een LVB van groot belang. Het voorkomt dat problemen groter worden, uit de hand lopen of verkeerd worden geïnterpreteerd. Kennis over LVB, zodat hiermee rekening gehouden kan worden in bijvoorbeeld bejegening, helpt mensen met een LVB in het dagelijks leven en draagt bij aan inclusiviteit.

Zorg en diensten, omdat veel mensen met een LVB op enig moment zijn aangewezen op zorg en diensten van organisaties uit de verstandelijk gehandicapenzorg (VG-sector). Bij mensen met een LVB is er daarnaast een vergroot risico op bijkomende problematiek, zoals psychische aandoeningen en verslaving. Dit vraagt aanvullende expertise en deskundigheid. Het tijdig beschikbaar zijn van de passende zorg en benodigde expertise, die waar mogelijk inzetbaar is in de ‘thuissituatie’ van cliënt, kan verergering van problematiek voorkomen.

Waakvlamfunctie & nazorg; na een periode van ondersteuning of behandeling kan de zelfredzaamheid van mensen met een LVB dermate vergroot zijn, dat hij/zij niet meer aangewezen is op zorg vanuit de VG-sector. Of het netwerk is capabel genoeg om de benodigde ondersteuning te bieden. De zorg kan dan worden afgesloten. Idealiter blijft er in kwetsbare en/of complexe situaties een lijntje met de mensen met een LVB om te monitoren en tijdig te kunnen anticiperen als het niet goed loopt om escalatie te voorkomen.

Bonita: “We willen komen tot een sociale kaart, in eerste instantie voor de regio en later liefst landelijk, waarop duidelijk te zien is: waar kun je heen als je vragen hebt over LVB en wie kun je inschakelen voor

passende hulp en hoe herken je een LVB? Zodat je precies kunt zien: daar kun je heen. We richten ons op samenwerking tussen de drie domeinen: geestelijke gezondheidszorg (GGZ), verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg, zodat een cliënt met extra steun kan blijven wonen waar hij woont. De ondersteuning juist organiseren rondom de cliënt in plaats van hem/haar te verplaatsen. Hierdoor voorkomen we dat er extra plekken nodig zijn.”

Rachel: “We merken nu al dat het netwerk z’n vruchten afwerpt, dat mensen van verschillende organisaties elkaar beter weten te vinden. Dat is mooi, dat hebben we al bereikt. Daar waar het echt wringt tussen zorgaanbieders blijken bij nader inzien oplossingen voorhanden. Verbinding is succes.”

Aveleijn

Al 55 jaar biedt Aveleijn zorg, ondersteuning, behandeling en advies aan kinderen, jongeren, volwassenen en senioren met een verstandelijke beperking of een lage sociale redzaamheid. Met circa 80 locaties in Twente en de gemeente Berkelland zijn ze regionaal sterk verankerd. Medewerkers maken onderdeel uit van de lokale samenleving en helpen cliënten om mee te doen in de maatschappij.

William Schrikker Stichting JB & JR

William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering is een landelijke gecertificeerde instelling, gespecialiseerd in het begeleiden van gezinnen waarvan de ouders en/of het kind een beperking heeft. De medewerkers voeren gedwongen maatregelen uit en bieden in steeds meer gemeentes ook diverse consultatie- en adviesdiensten.